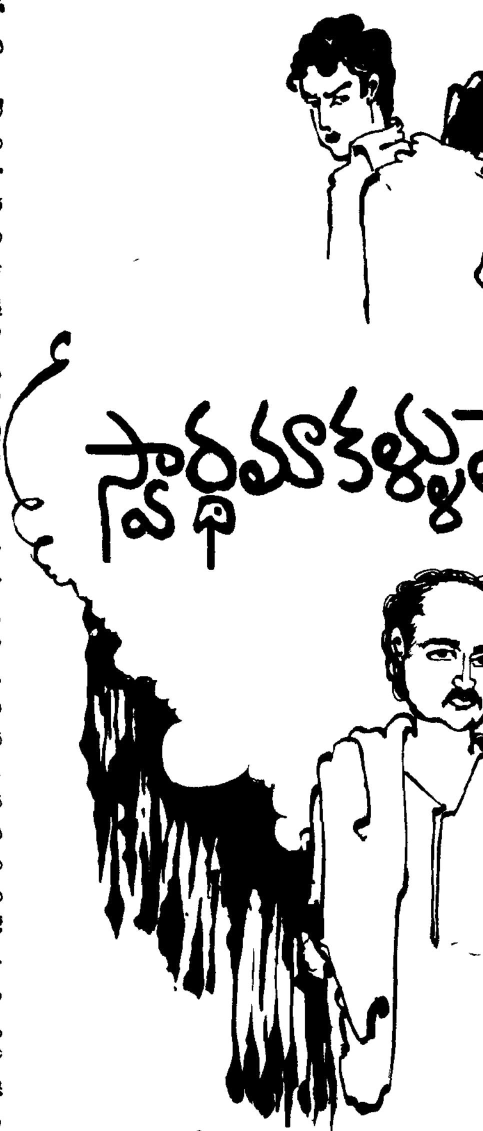

స్వార్థమా కళ్ళ

శ్రీమతి మీనా జనార్ధన్

చిరంజీవి రమణారావుకి మీనాన్న అనేక ఆశీస్సులతో వ్రాయునది. నీవు, కోడలు, చి. పిల్లలు అంతా క్షేమమని తలుస్తాను. చాలా దినములై మీ క్షేమ సమాచారములు తెలియనందున మీ అమ్మ చాల ఆందోళన పడుచున్నది. ఈ మధ్య ఆమె ఆరోగ్యము కొద్దిగా దెబ్బతిన్నది. ఆ కారణంగా ఆమె మరీ మరీ మిమ్మల్ని చూడాలని కలవరించు చున్నది. కాబట్టి ఈ సారి సంక్రాంతికి, మీరు మీ అత్తవారి ఊరికి కాకుండ నేరుగా ఇక్కడికి బయలుదేరి రావలయును. తరువాత తిరుగు ప్రయాణములో అక్కడికి వెళ్ళవచ్చును. మీ అమ్మ మరీ మరీ రమ్మని వ్రాయమని చెప్పినది. సుందరంకి, హరికృష్ణకి, భారతికికూడ వ్రాసాను. మీరందరు ఒక్కసారి వచ్చి మీ అమ్మను సంతోషపరచవలయును. మమ్ములను నిరాశ పరచవద్దు. పది రోజులు ఉండేటట్టు రండి. చి. సౌ కోడలుకి, చి. పిల్లలకి నా ఆశీస్సులు. మీ రాకకోసం ఎదురు చూస్తూ ఉంటాము

ఇట్లు, మీ నాన్న
పరంధామయ్య.

ఉత్తరం పూర్తిచేసి, కాగితం మడచి కవర్లో పెట్టారు నాలుగు కవర్లు గమ్‌తో అంటించారు. అడ్రసులు ముందే రాసేయటంవలన కవర్లన్నీ దొంతుగా పెట్టేరు. మంచంపై ఎదుకుని ఆయన్నే గమనిస్తున్న అన్నపూర్ణమ్మ . . అప్పుడే రాశేసారా ? అని ప్రశ్నించింది నీర్సంగా.

''ఆ ..అయిపోయింది '' పెన్ను మూసేస్తూ సమాధానం ఇచ్చేరు.

"ఏం రాశారు? రమ్మని రాసేరా ?''

''ఆ ..నువ్వు చెప్పినట్టే రాసేను.''

''వస్తారంటారా ?''...నిరాశగా ప్రశ్నిస్తున్న ఆమెని చూసి చిన్నగా నవ్వేరు పరంధామయ్యగారు.

''ఎందుకు రారు ... తప్పకుండా వస్తారు. వస్తారో .. రారోనని బెంగపడి . . మనసు పాడు చేసుకోకు ''

ఏదీ ఆ ఉత్తరాలిటివ్వండి . అన్నపూర్ణమ్మ కుడిచేతిని ముందుకి చాస్తూ అడిగింది. ఆయన లేచి కవర్లు ఆమె చేతిలో పెట్టేరు.

ఆ కవర్లమీద చిరునామాలు ఒకదానితరువాత ఒకటి చూసి . తృప్తిగా నిట్టూర్చి తిరిగి భర్త చేతిలో పెట్టేసింది.

"త్వరగా వెళ్ళి పోస్టు చేసేయండి. రెండు రోజుల్లో వాళ్ళకి అందిపోదూ...?''

''తప్పకుండా అందుతుంది. నేనిప్పుడే పది నిముషాల్లో వచ్చేస్తాను.'' అంటూ ఆయన ఉత్తరీయం భుజంమీద వేసుకుని బయటకు వెళ్ళిపోయారు

అన్నపూర్ణమ్మ దీర్ఘంగా నిట్టూర్చింది.

ఈసారైన పిల్లలు వస్తే బాగుండును. భారతి ఆర్నెల్లకి ఒకసారైన వస్తుంటుంది. కానీ మగ పిల్లలకి ఏడాదైనా తల్లిని, తండ్రిని చూడ్డామన్న ధ్యాస ఉండదు. మూన్నెల్ల క్రితం రమ్మని రాస్తే సెలవు దొరకలేదంటూ ముగ్గురి దగ్గర్నుంచి ఉత్తరాలు వచ్చేయి. ప్రతి సంక్రాంతికి మాత్రం వాళ్ళు తప్పనిసరిగా సెలవులుపెట్టి అత్తవారిళ్ళకు వెళ్తారు. పండగ నాలుగురోజులు గడిచాక, వాళ్ళ పిలుపిబట్టి ఇక్కడకి వచ్చి ఒకరోజో, రెండురోజులో ఉండి వెళ్తారు. అందుకే ఈసారి పండక్కి సరాసరి ఇక్కడికే రమ్మని వ్రాయమంది.

రమణ, సుందరం, హరికృష్ణ ఒక్కొక్కరే ఆమె కళ్ళముందు మెదులుతుంటే ఆ రూపాలను మసక ఎరుస్తూ ఆమె కళ్ళల్లో కన్నీటిపొర దట్టంగా కమ్మేసింది. పాత రోజులు మళ్ళీవస్తే ఎంత బాగుండునో! పిల్లల చిన్నవాళ్ళప్పుడు తనకి క్షణం తీరిక ఉండేదికాదు. తెల్లవారి లేచింది మొదలు రాత్రి పడుకొనేవరకు ఊపిరి సలిపేదికాదు. ''అమ్మా నా పెన్సిలు కనిపించటంలేదు, అమ్మా నా పుస్తకం ఎక్కడైనా చూసావా. అమ్మా నా నోట్సుకి అట్ట వేసిపెట్టవూ ...'' అంటూ పిల్లలు తనని ఊపిరి పీల్చనివ్వకుండా చేసెస్తుంటే- ఆ మధ్య నేనూ ఉన్నానంటూ పరంధామయ్యగారు తన చొక్కా పట్టుకుని వచ్చేవారు, చొక్కాకి గుండీలు కుట్టిపెట్టమంటూ అన్నపూర్ణ చిరునవ్వుతో ఆ చొక్కా అందుకునేది. పిల్లల చిన్న చిన్న పనులను ఎంతో శాంతంగా నేర్పుతో చకచక పనిచేసి పెట్టేది. ముందుగా ఎలిమెంటరీ స్కూలుకి వెళ్ళవలసిన హరికృష్ణని, భారతిని తయారుచేసి పంపాక, పెద్దవాళ్ళిద్దరూ తొమ్మిది గంటలకు హైస్కూలుకి వెళ్ళేవారు. అప్పటికి అరగంట ముందునుంచి పరంధామయ్యగారు 'వంటయిపోయిందా ... ' అని క్షణానికోసారి అడిగిన దానికి, ఆఖరి తాలింపులు వేస్తూ ... 'ఆ . . అయింది భోజనానికి రండి' అని పిలచేది. ఆయన భోంచేసి ఆఫీసుకి వెళ్ళేసరికి పావుతక్కువ పది అయేది పిల్లలు స్నానాలుచేసి విడిచేసిన బట్టలకు సబ్బురాసి ఉతికేసరికి చిన్నవాళ్ళిద్దరూ ... స్కూలు నుంచి పరుగులు పెట్టుకుని వస్తుంటే అప్పుడే పదకొండు అయిపోయిందా ? అని ఆశ్చర్యపోయేది. వాళ్ళు భోంచేసాక పాఠాలు అప్పజెప్పకోవటమో, వర్కు చేయించటమో చేసేది. ఈలోగా పెద్ద వాళ్ళిద్దరూ వచ్చేసేవారు వాళ్ళతోపాటు తను భోంచేసేది. తిరిగి పిల్లలంతా స్కూళ్ళకి కదిలేసరికి రెండు గంటలయ్యేది. కాసేపు నడుం వాలుద్దామని అనుకుంటుండగా అవతల కొంపలేవో మునిగిపోతున్నట్టు తలుపు దబదబా బాదేది పని మనిషి. గిన్నెలు తోమి, ఇల్లూ గుమ్మాలు ఊడ్చి అది వెళ్ళగానే పాలమ్మాయి తయారయేది. పాలు అందుకుని టైము చూస్తే నాలుగు దాటిపోయేది ఇంకేం చేరబడుతుంది. పిల్లలు స్కూళ్ళ నుంచి ఆకలితో వస్తారు. వాళ్ళు వచ్చేసరికి కాస్త ఉప్మా తిప్పేస్తే .. అనుకుని వంటింట్లో చొరబడుతుంది.

అయిదున్నర లోపు పరంధామయ్యగారితో సహా అందరూ ఇల్లు చేరిపోతారు. వాళ్ళ కాఫీ ఫలహారాలు ముగించాక, తిరిగి వంటప్రయత్నం మొదలుపెట్టేది. పిల్లలకి పక్కలు పరచి, తన పడకపై తను నడుం వాల్చేసరికి గడియారం పదిగంటలు కొట్టేది. పడక మీద వాలగానే ఉప్పెనలా నిద్ర ముంచుకువచ్చేసేది అలా మత్తుతో అరగంటో, గంటో గడిచేసరికి హరికృష్ణో భారతో లేచి కూర్చునేవారు దగ్గుతునో, తుమ్ముతునో ఊపిరాడక అమ్మా ... అని ఏడుపు లంకించుకునేసరికి, ఎవరో చరచినట్టు చప్పున లేచి కూర్చునేది. దగ్గు మందు ఇచ్చి, అమృతాంజనం గుండెకి మర్దనా చేస్తూ కూర్చునేది తరువాత కళ్ళు మూద్దామంటే ఆ నిద్రాదేవి అలిగినట్టు మరి దగ్గరకు వచ్చేది కాదు నిద్రరాక పక్కమీద అశాంతిగా కదులుతున్న ఆమెని చూసి ఆ నిద్రాదేవి ఏ వేకువనో కరుణించేది. కానీ తొలికోడి కూతకి అలవాటుగా మెలకువవచ్చి లేచి కూర్చునేది ఆనాటి చురుకుతనం, బలం ఏమయ్యాయో ఏమో ' తలచుకుంటేనే ఆశ్చర్యంగా ఉంటుంది

* * *

ఆదివారాలు వస్తే ఎక్కడికైనా వెళ్ళటమంటే

తెరచిచూడు

భారతి, హరికృష్ణ ఎక్కువగా మక్కువ చూపించేవారు. పిల్లలందరు ఫలానా చోటకి వెళ్తే బాగుంటుందని తనతో సమాలోచనలు జరిపి తన ద్వారా తండ్రికి సిఫారసు చేయించేవారు. అది ఓ.కె ఆయ్యేసరికి ఒక ఆదివారం గడిచిపోయేది. సాయంత్రం వెళ్దామనుకుంటే ఆ రోజు ఉదయంనుంచే కట్టుకోబోయే బట్టలగురించి ఆలోచించేవారు ఇదా ... అదా అంటూ తనకి పనిమధ్యలో పదిసార్లు అడ్డు తగిలేవారు. వాళ్లకి ఇష్టమయినవి ఏవో కనిపెట్టి అవే చూపించేది తను దానికి వాళ్ళు బ్రహ్మానందపడిపోతూ కాస్త నలిగిఉంటే లాండ్రికివెళ్ళి ఇస్త్రీ చేయించుకుని వచ్చేవారు. భారతి అయితే మరీను. తన పెట్లో చీర దొంతరలు నాలుగయిదు సార్లు తిరగేసి ఒక చీర బయటకులాగి "అమ్మా ... ఇది కట్టుకో" అనేది. మరో పావుగంటకి ఏమాలోచించేదో అది పెట్టేసి ఇంకోచీర బయటకు లాగేది. ఆఖరికి వెళ్ళటానికి తయారయేటప్పుడు మొదట తీసిన చీరే తెచ్చిచ్చేది. తను నవ్వుతూ అందుకునేది. రెండు గంటల్నుంచి వంట మొదలుపెట్టి, హడావిడిగా పిల్లల్ని తయారుచేసి, తను సిద్ధమయ్యేసరికి ఏనాడూ రాని దూరపు బంధువులో, ఎన్నాళ్ళనుంచో వచ్చి రెండురోజులుండాలనుకునే దగ్గర చుట్టాలో హఠాత్తుగా దిగబడేవారు వాళ్ళని చూడగానే వెలిగి వెలిగి ఆరిపోయిన దీపపు సెమ్మెల్లా పిల్లల ముఖాలు నల్లబడిపోయేవి పిల్లలతోపాటు అన్నపూర్ణకూడ నీరుకారిపోయేది ప్రయాణం ఆగిపోయినందుకు చిన్నవాళ్ళు ఏడుస్తుంటే ... పెద్దవాళ్ళు అలిగి సాధించేవారు. వాళ్ళని సముదాయించేసరికి తల్ప్రాణం తోకకివచ్చేది. అలా అనుకున్నప్పుడంతా బయటకు వెళ్ళే వీలు కలిగేదికాదు. ఏ ఆటంకం లేకుండా వెళ్ళేరోజు పిల్లల ఆనందానికి అంతుండేది కాదు. వెళ్ళివచ్చిన ఆనందం రెండు రోజులవరకు పిల్లల ముఖాల్లో తాండవించేది వేసవి శలవలు వస్తే తాతగారింటికో, మేనత్తల ఇళ్ళకో వెళ్తామని పట్టు పట్టేవారు. ఒంటరిగా వాళ్ళని ఎప్పుడూ పంపలేదు. వెళ్ళవలసి వస్తే అందరూ కలసి వెళ్ళి ఒక వారం రోజులుండి వచ్చేవారు. అలాగే ఒక సంవత్సరం... తాతగారింటికి పంపించమని పెద్దవాళ్ళిద్దరూ మరీ పట్టుపట్టేరు. పరంధామయ్యగారు వినిపించుకోలేదు. సరిగ్గా ఆ సమయంలోనే ఆ ఊర్లో పనిపడి అన్నపూర్ణ అన్నయ్య ముకుందరావు వచ్చేడు. మేనమామని చూడగానే పిల్లలు మళ్ళీ వెళ్తామని సణుగుడు మొదలుపెట్టేరు. "వాళ్ళు మరీ అంత సరదాపడుతుంటే.. ,కాదనటం ఏంబాగులేదు. నాతో తీసుకువెళ్ళి పదిహేను రోజుల తర్వాత తెచ్చిదిగబెట్టేస్తాను." అన్నాడు ముకుందరావు కొంతసేపువాదనలు జరిగాక పరంధామయ్యగారు రాజీకి వచ్చి పది రోజులుంచి పంపేయాలనితీర్మానించారు. పెద్దవాళ్ళిద్దరూ పరమానందభరితులై బట్టలు సర్దుకుంటుంటే హరికృష్ణ, భారతీ తాము కూడా వెళ్తామని పేచీపెట్టటం మొదలుపెట్టేరు. వాళ్ళని ఎంత సమాధానపరచి సముదాయించినా వాళ్ళు పట్టు విడువలేదు. మరీమొండిగా వెళ్తామని ఏడవటం. అన్నం తినకుండా సాధించటం మొదలుపెట్టేరు.

"పోనీలేమ్మా... రానీ... పదిరోజులేగా. నలుగుర్నీ తీసుకువెళ్ళి పదిరోజుల్లో జాగ్రత్తగా నీకప్పజెప్తాను," అన్నాడు ముకుందరావు నవ్వుతూ.

"అమ్మో... ఎవరూలేకుండా నేనుండలేను అన్నయ్యా... చిన్నవాళ్ళిద్దరూ.. ఎందుకులే. తరువాత వాళ్ళేవూరుకుంటారు."

"పోనీ... అన్నపూర్ణని కూడా నాతో తీసుకువెళ్తాను... బావగారు..."

భార్యాభర్తలు ఒకరి ముఖం ఒకరు చూసుకున్నారు.

"ఇప్పుడు కుదరదులే... పిల్లల్నితీసుకువెళ్ళు." అన్నారు పరంధామయ్యగారు.

హరికృష్ణ, భారతి ఎగిరిగంతేసారు. నలుగురూ వెళ్ళటానికి నిర్ణయమయేసరికి పెద్దవాడు రమణ చప్పున తల్లి దగ్గరకు వచ్చాడు.

"అమ్మా. . నేను వెళ్ళను, మళ్లీసారివెళ్తాను" అన్నపూర్ణ అర్థంకానట్లు చూసింది. "మేమెవ్వరం దగరలేకుండా నువ్వు ఉండలేవమ్మా .. పాపం హరికృష్ణ, భారతి సరదా పడుతున్నారుగా వాళ్ళు ముగ్గురూ వెళ్ళనీ... ఈసారి దసరా శలవులకి నేను వెళ్తాను" అన్నపూర్ణ కళ్ళు చెమ్మగిల్లాయి. చప్పున వాడ్ని పొదివిపట్టుకుని దగ్గరకులాక్కుంది. ప్రేమతో వాడి తల నిమురుతూ "అసలు సరదా పడినవాడివి నువ్వేగా. వెళ్ళు... పదిరోజులే కదా" అంది ఆర్తిగా రమణ అడ్డంగా తలాడించాడు. "లేదమ్మా... మా నలుగుర్లో ఆటకి వెళ్ళి ఒకరు ఆలస్యంగా వస్తేనే ఇంట్లో ఒకచోట నిలవ్వు. ఇంట్లోకి వరండాలోకి పదిసార్లు తిరుగుతుంటావు. మేమందరం వెళ్ళిపోతే.. పదిరోజులు నువ్వుండలేవు నేనువెళ్ళినా నామనసంతా నీమీదే ఉంటుంది. అక్కడ ఒక్క రోజుకూడా ఉండలేను." అంటూ స్టడీరూమ్లోనికి వెళ్ళిపోతున్న రమణని చూసి పరంధామయ్యగారు, ముకుందరావు సంభ్రమాశ్చర్యాలతో విభ్రాంతులయ్యారు. అన్నపూర్ణ కళ్ళు ఏకధారగా వర్షించసాగేయి అవి అశ్రువులు కాదు... ఆనందభాష్పాలు. తనని, తన మనసుని అర్థం చేసుకున్న తనయుడు తనకుండగా తనకేమిలోటు? తనెంత అదృష్టవంతురాలు!

కన్నమనసుని, కన్నకొడుకు అర్థం చేసుకున్న ఆ క్షణాలు ఎంత మధురమైనవి. ఆనాటి ఆ అనుభూతి ఒక తియ్యటి జ్ఞాపకంగా మాత్రమే మిగిలింది. ఆనాటి రమణ, రమణారావుగా మారిపోయాక కన్నవాళ్ళు బ్రతికే ఉన్నారన్న సంగతి మరిచిపోతుంటాడు. తండ్రి ఉత్తరం అందినప్పుడే బ్రతికే ఉన్నారని గుర్తువస్తుంది. వృద్ధాప్యంలో ఒంటరిగా ఎలా కాలక్షేపం చేస్తున్నారో ... అని ఒక్కనాడు అతను ఆలోచించలేదు. అలా ఆలోచిస్తే ఒక్కవాడయినా తమని రమ్మని పిలిచి ఉండేవాడు.

* * *

పిల్లలు పెద్దవాళ్ళు అవుతున్నకొలది, ఏడాదికో మెట్టు చొప్పున పై చదువుల్లోకి అడుగుపెడుతున్నకొలది ... అడపాదడపా అప్పులు చెయ్యటం తప్పటం లేదు పరంధామయ్యగారికి. పిల్లలు బుద్ధిమంతులు. ఒక్కక్లాసులో కూడ తప్పకుండాపైకి వచ్చారు. అందరూ క్లాసు తెచ్చుకునే పిల్లలే. అయితే వాళ్ళు మనస్ఫూర్తిగా తాము కోరిన చదువులు చెప్పించటం తన స్థోమతకు మించిన పనే అయినా పరంధామయ్యగారు ముందంజ వేసారు. తత్ఫలితంగా ఉన్న రెండెకరాల పొలం అమ్ముడుపోగా, వడ్డీతో సహా పదివేలు అప్పు మిగిలింది. ముగ్గురు కొడుకులూ ఈనాడు ఉన్నత పదవుల్లోనే ఉన్నారు. వాళ్ళకు వచ్చిన కట్న కానుకలతోనే, భారతి పెళ్ళి ఘనంగా జరిపించేసి, అప్పులన్నీ తీర్చేసారు. మొదట సుందరంకి ఒక ప్రైవేటు కంపెనీలో ఉద్యోగంకోసం నాలుగువేలు ఇవ్వవలసి వచ్చింది. అప్పటికే పెద్ద మొత్తం అప్పు ఉండటం వలన మరెక్కడ అప్పు పుట్టలేదు అన్నపూర్ణ ... తన చేతుల్లో మిగిలిన ఒక జత

గాజులు, మంగళసూత్రం తాడుతీసి భర్త చేతుల్లో పెట్టింది. బాధపడుతునే తప్పనిసరిగా అందుకున్నారు పరంధామయ్యగారు. అది చూసిన మందరం చప్పున తల్లి దగ్గరకు వచ్చాడు. "అమ్మా...నాకు ఉద్యోగం వచ్చాక నీకు ఒక జతకాదు. రెండు జతల గాజులు, మంగళసూత్రం తాడు చేయిస్తానమ్మా ..." అన్నాడు. అన్నపూర్ణ ... ఆప్యాయంగా మందరం చేతుల్ని పట్టుకుంది

"మందరం ... నువ్వామాట అన్నావు ... అదే నాకు పదివేలు. నగలు ఇవ్వవలసి వచ్చినందుకు నేను బాధపడుతున్నాననుకున్నావా ? లేదు...పైగా చాలా సంతోషిస్తున్నాను, ఈ నగల వల్లనైనా సమస్య గట్టెక్కినందుకు. నాకు నగలు...వాణ్యాలు అవసరం లేదు బంగారాన్ని మించిన ... రత్నాలాంటి నా బిడ్డలే ... నా ధనరాశులు. మీరే నా నిధి. మీరు చల్లగా వెయ్యేళ్ళు వర్ధిల్లాలి. అంతే...నా జీవితంలో ఇంకే కోరికాలేదు" తల్లి మాటలు విన్న మందరం విపరీతంగా చలించిపోయాడు. అమ్మకు తప్పకుండా ఆ నగలు చేయించి తీరులానని మనసులో శపథం పూనాడు కానీ అతనికి పెళ్ళయి భార్య కాపురానికి రాగానే స్వార్థం అతని కన్నులు కప్పేసింది. ఆ శపథం .. ఆవిరిగా మారి అంతరిక్షానికి చేరుకుంది.

* * *

ఒకరోజు అన్నపూర్ణకి చాలాజ్వరం వచ్చేసింది. దానికితోడు తలతిప్పు, వాంతులు. మంచంమీద నుంచి లేవబోతున్న తల్లిని వారించి బకెట్ తెచ్చి ముందు పెట్టేడు హరికృష్ణ.

"ఏమిట్రా ఇది ... నేను మెల్లగా లేచి బాత్రూమ్‌కి వెళ్తాను."

"వద్దు. .వద్దు నువ్వసలు కదలొద్దు. వాంతి చేసేయ్. ఫరవాలేదు." బకెట్ పైకెత్తి సిద్ధంగా పట్టుకున్న కొడుకునిచూసి చెమ్మగిల్లినకళ్ళ వత్తేసుకున్నది. తల్లి సందేహమేమిటో అర్థమయినట్టు "ఏమిటమ్మా...నేనెక్కడ అసహ్యపడతాననేకదూ... నీ ఆలోచన. మాక్రింద నువ్వెన్ని విధాలుగా బాధపడలేదు! అసహ్యించుకున్నావా? . . ఇదీ...అంతే" అన్నాడు. నిన్న మొన్నటివరకు లాగులు వేసుకుని తిరిగే హరికృష్ణ ఎంత ఎదిగిపోయాడు ?!

తరువాత రెండు రోజులవరకు హరికృష్ణ,

స్వార్థమా కళ్ళు తెరచి చూడు

భారతి వంతులవారిగా మంచందగ్గరే కాముకుని ఉన్నారు. టైముకి మందులివ్వటం, బార్లీ కాచి ఇవ్వటం, బ్రతిమాలి రొట్టె తినిపించటం, తల నొప్పి విపరీతంగా వస్తే నుదుట అమృతాంజనం మర్దన చేయటం ఈ పనులన్నీ హరికృష్ణ చేసేవాడు. భారతి వంటపని చేసేది. జ్వరం తగ్గేక తల్లి బట్టలు ఉతకటం లాంటివి చూసిన హరికృష్ణ మందలించేవాడు రెస్టుగా ఉండమని. ఆ యింటి పిల్లల్ని చూసి ఇరుగు పొరుగూ ముచ్చట పడేవారు. అప్పుడు హరికృష్ణ ఇంటర్ చదువుతున్నాడు. అటువంటి హరికృష్ణ ... తల్లికి టైఫాయిడ్ వచ్చి చిన్నవాణ్ని చూస్తానని కలవరిస్తే, తండ్రి రాసిన ఉత్తరానికి...శలవు దొరకలేదని ..రావటం కుదరదని వ్రాసేసాడు.

* * *

పిల్లలకోసమని తరచు ఏదో ఒక పిండివంట చేస్తుండేది అన్నపూర్ణ. కూరలు ఒకరికిష్టమయినా మరొకరు తినేవారుకాదు. అందుకోసం ఎలాలేదన్నా పూటకి రెండు కూరలు, ఒక పచ్చడి చెయ్యవలసి వచ్చేది. అప్పుడే ఎదుగుతున్న భారతి ఇది కనిపెట్టి "ఏమిటమ్మా... అన్నన్ని కూరలెందుకు? ఒక్కటి చేస్తే పోయేదిగా. అసలే నాన్నగారికి అప్పులు పెరిగిపోతున్నాయి." అనేది. ఏది చేసినా...ఇప్పుడెందుకు అనవసరంగా చేసావు, అది అనవసరపు ఖర్చు...ఇది దండగ ... అన్నపదాలతో ఖండిస్తుండే భారతి పెళ్ళయి అత్తవారింటికి వెళ్ళగానే మారిపోయింది. భర్తతో కలసి కన్నవారింటికి వచ్చినప్పుడు జీవితమంతా ఒక్క తిండికోసమే అన్నట్లు ప్రవర్తిస్తుంది. భర్తకి ప్రొద్దుట టిఫెనుతో రెండు ఉడకపెట్టిన గుడ్లు ఉండాలి. నేతి ఉప్మాలో, పకోడీలలో జీడిపప్పు తప్పక ఉండితీరాలి. జీడిపప్పు లేకపోతే... అతడు అసలు ముట్టనేముట్టడట. లిస్టులో ఒక కేజీ జీడిపప్పు రాసి తండ్రికి అందించేస్తుంది. ఇక అల్లుడు... సరేసరి. ఎంత తిన్నా, ఎంత పుచ్చుకున్నా ఇక్కడ ఉన్నన్నాళ్ళు ముఖం గంటు పెట్టుకునే ఉంటాడు. పూర్వజన్మలో తన లక్షల ఆస్తిని కాజేసిన వ్యక్తులు ఈ అత్తమామలే అన్నట్టు, ఆనాటి ఆస్తి రాబట్టటమే తన జన్మ హక్కయినట్టు ఆ యింటి అల్లుడయ్యాడు. అతనికి ప్రతి సంవత్సరం ఒక కొత్త కోరిక పుట్టుకువస్తుంది అది అత్తమామలే తీర్చాలి అత్తమామల్ని పీడించి వాళ్ళు ఇస్తేనేగాని తనకి గతిలేనట్టు ప్రవర్తిస్తుంటాడు. పదివేలు కట్నం ఇచ్చుకుని, సారె చీర జాగానే ముట్టజెప్పినా, ఉత్తపుణ్యానికి పెళ్ళాడినట్టు మాటల్లో విదిలిస్తుంటాడు. పరంధామయ్యగారు కూతురికి పదివేలు ఇచ్చినా, కొడుకులకి ఇంతకావాలని ఎవరూ అడగలేదు ఏదో వాళ్ళకు తోచింది ఇచ్చేరు. అప్పులు తీరగా భారతి పెళ్ళి సలక్షణంగా చెయ్యగలిగారు పిల్లల రెక్కలువచ్చి ఎవరిదారిని వాళ్ళు వెళ్ళిపోయాక, అద్దెకొంపలో, పెన్షను డబ్బులతో కాలక్షేపం చేస్తున్నారు. ఒక్కకొడుకూ పదిరూపాయలైనా పంపలేదింతవరకు. రమణ కాస్త పెద్దపని చేస్తుండటం వలన ఒకసారి ఉత్తరం వ్రాసారు, 'రమణా .. పెన్షను డబ్బు సరిపోవటం లేదు. మీ అమ్మకి మందులు, ఇన్జక్షనులు అవుతున్నాయి నెలకి పదో, పరకో నువ్వు పంపితే బాగుందు'నని కొద్దిరోజులయిన తరువాత జవాబు వచ్చింది –

"నాన్నా .. పట్నంలో ఎంత వచ్చినా మాకు పిల్లలతో సరిపోవటంలేదు డబ్బు పంపటం కష్టం. కావాలంటే ... మీరు, అమ్మ మా దగ్గరికి వచ్చేసి జీవితకాలం ఉన్నా ఫరవాలేదుగానీ డబ్బు మాత్రం పంపటం కుదరదు" అని వ్రాసాడు రమణ పరంధామయ్యగారు విరక్తిగా నవ్వుకున్నారు కన్నతల్లిని తండ్రిని జీవితకాలం పోషించటం కూడ ఒక ఉపకారమయిందా ఈ రోజుల్లో ... అనుకుంటే ఎప్పుడూ తడి ఎరుగని కళ్ళు చప్పున చెమ్మగిల్నాయి ఉత్తరం అన్నపూర్ణకి చూపించలేదాయన బిడ్డల పట్ల ఆమెకి ఉన్న ప్రగాఢ నమ్మకాన్ని వమ్ము చెయ్యటం ఆయనకి ఇష్టం లేకపోయింది

* * *

ఉత్తరాలు పోస్టుచేసి తిరిగి వచ్చిన పరంధామయ్యగారు పిల్లల్ని తలచుకుని కంటనీరు పెడుతున్న భార్య దగ్గరకు వచ్చారు మందలింపుగా చూస్తూ, ఓదార్పుగా ఆమె తల నిమురుతూ – "ఎందుకు పూర్ణా...నువ్విలా ఏడుస్తుంటే నా కెంత బాధగా ఉంటుందో తెల్సా? ఊరుకో. వాళ్ళ

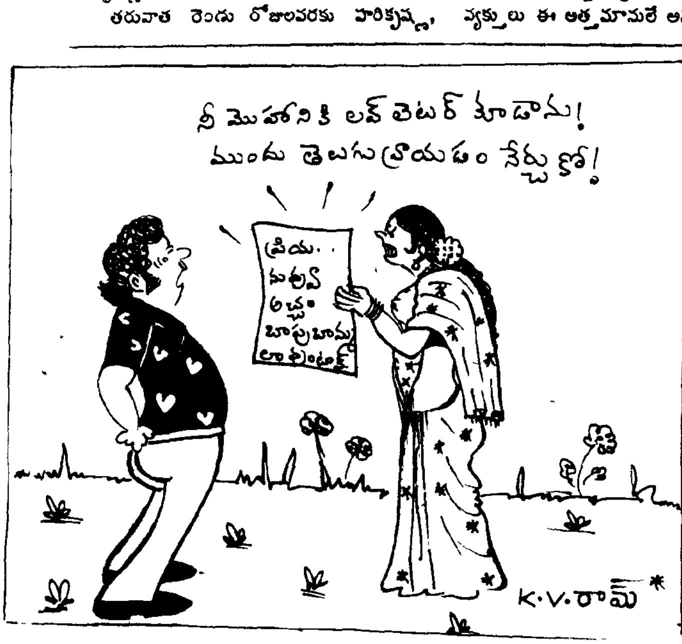

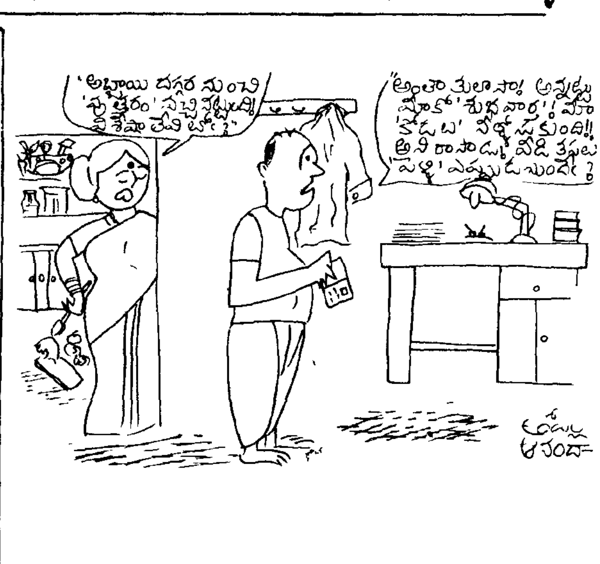

వస్తారో రారో అనేకదూ నీ ఆరాటం...తప్పకుండా వస్తారు. వాళ్ళు రాకపోయినా ... నీ కన్నప్రేమ వాళ్ళ కాళ్ళూ చేతులు కట్టిపడేసి ... నీ ముందుకి లాక్కువస్తుంది. చూస్తుండు" అన్నారు. ఆయన అన్నట్టే వారంరోజులు గడిచేసరికి నలుగురు దగ్గర్నుంచి ఉత్తరాలు వచ్చాయి. తప్పక వస్తున్నామని రాశారు. ఆ ఉత్తరాలు చూడగానే అన్నపూర్ణమ్మకి సగం శక్తి వచ్చేసింది. లేచి నెమ్మదిగా తిరుగు లాడటం ప్రారంభించింది. పనిమనిషితో ఇల్లు బూజులు దులిపించి, ఇల్లూ గుమ్మాలు కడిగించింది. ఇత్తడిసామాను తోమించింది. లేని ఓపిక తెచ్చుకుని పప్పులు, బియ్యం బాగుచేసి, మిల్లుకి పంపి మర పట్టించింది. పండగ నాలుగురోజులుందనగానే, ఒక్కొక్కరోజు వ్యవధిలో నాలుగు కుటుంబాలవాళ్ళు దిగేరు. రమణకి ఇద్దరు పిల్లలు, సుందరంకి ఇద్దరు, హరికృష్ణకి ఒక కొడుకు, భారతికి ఒక కూతురు కొడుకులు, కోడళ్ళు,కూతురు, అల్లుడు, మనుమలు, మనుమరాళ్ళతో ఆ యిల్లు కళకళలాడి పోతూంది వారంరోజులు ముందునుంచి కాస్త అటూ ఇటూ తిరిగేయటం వలన అన్నపూర్ణమ్మకి చెప్పలేనంత నీరసంగా ఉంది. ఒంట్లో ఉన్న కొద్దిపాటి శక్తి ఊదేసినట్టు హరించుకుపోయింది. వంటింట్లో కోడళ్ళు వెతకటానికి ఓపిక లేనివారిలా "అత్తయ్యా . కందిపప్పు ఎక్కడుంది? పంచదార ఏ డబ్బాలో ఉంది . ఆవాలు కనిపించటంలేదు .. అసలు ఉన్నయ్యా" అని చెవులు కోసిన మేకల్లాఅరచి అరిచి అడుగుతున్నారు. చేసేదిలేక ఇక తప్పదన్నట్టు ఒళ్ళుబిగువునా ఓపికతెచ్చుకుంటూ లేచి వంటింట్లోకి వెళ్ళింది అన్నపూర్ణమ్మ. ఎక్కడ ఏది ఉందో చూపిద్దామని వంటింట్లోకి వెళ్ళిన ఆమెని మంచి మాటల్తో అందులో ఆమెని బందీనిచేసి కోడళ్ళు ముగ్గురూ బయటకుజారుకున్నారు. అంతే! వండటం, వడ్డించటం ఆమె స్పెషల్ డ్యూటీగా మారింది. పండుగ మూడురోజులూ వండి వడ్డించటమేగానీ, ఆమె తిన్నదో లేదో ఎవరూ కనుక్కోలేదు. అయితే ఆ సంగతి, తాళికట్టిన భర్త కనుక ఒక్క పరంధామయ్యగారికే తెలుసు. ఆఖరికి కన్నకూతురు భారతి కూడ తల్లికి సహాయ పడదామని రాలేదు. ఆమె అనారోగ్యం గురించిగానీ, తింటోందో లేదోనని గానీ కనుక్కోలేదు. ఎన్నో సంవత్సరాలుగా భర్త ఎడబాటు నొంది ... అతడికి వాచిపోయినట్టు, ఇప్పుడే ఈ క్షణంలోనే కలుసుకున్నట్టు . అస్తమానం భర్త ఎదుటకూర్చునే కాలక్షేపం చేస్తుంది భారతి. పట్టుమని పదినిముషాలు తల్లిదగ్గరగానీ, తండ్రి దగ్గరగానీ కూర్చుని మనసు విప్పి మాట్లాడలేదు పండగ మూడురోజులు గడిచేసరికి అన్నపూర్ణమ్మ కడుపులో విపరీతంగా నొప్పివచ్చేసింది. నొప్పిరాగానే వేసుకునే మాత్రవలన ఆ నొప్పి ఉపశమనం పొంద లేదు సరికదా మరీ ఉధృతం అయిపోయింది. ఏ కొడుకూ డాక్టరు దగ్గరకు వెళ్ళాలని ముందుకి రాలేదు. పరంధామయ్యగారే ఆదరాబాదరా చెప్పులు వేసుకుని బయటకు వెళ్ళారు. కొడుకులు, కోడళ్ళు, అల్లుడూ, కూతురు, పిల్లలతో సహా అంతా మంచం చుట్టూ మూగిపోయారు. భారతి తల్లి పక్కలో కూర్చుని కంటనీరు పెట్టుకుంటోంది. 'ఇలా

స్వార్థమా కళ్ళు తెరచి చూడు

ఎప్పట్నుంచి వస్తోంది' అని అందరూ కలసికట్టుగా ప్రశ్నిస్తుంటే నోటితో చెప్పటానికి శక్తిలేక చేతితో సంజ్ఞ చేసింది అన్నపూర్ణమ్మ. పావుగంటలో డాక్టరు వచ్చి ఇంజక్షనుచేసి వెళ్ళాక, చూస్తుండగనే గాఢనిద్ర ఆవరించేసింది అన్నపూర్ణమ్మకి. ఆమె నిద్రపోగానే "అమ్మకి ఇలా ఎప్పట్నుంచి నాన్నా?" అని ప్రశ్నించాడు సుందరం. వాలుకుర్చీలో కూర్చొని ఉన్న పరంధామయ్యగారు మెల్లగా వెనక్కి వాలి చేరబడ్డారు. "నాలుగు నెలల నుంచి" అన్నారు గంభీరంగా.

"మాకు తెలియపరచలేదు ఎందుకు?" నిష్ఠూరంగా ప్రశ్నించాడు రమణారావు.

"మీ అమ్మ తెలియపరచ వద్దంది దూర ప్రాంతాలలో ఉన్న మీరు ఈ విషయం తెలిసి, ఎక్కడ తల్లడిల్లిపోతారోనని ఆమె భయం. అయితే ఇప్పుడు మిమ్మల్ని పిలిపించింది ముఖ్యంగా ఈ విషయం చెప్పటానికే."

శ్రోతలందరూ ఒకరి ముఖాలు ఒకరు చూసుకున్నారు. పరంధామయ్యగారు ఒక్క క్షణం ఆగి అందరి ముఖాలు చూసి తిరిగి చెప్పటం మొదలు పెట్టారు.

"మీ అమ్మని స్పెషలిస్టు దగ్గరకి తీసుకు వెళ్ళాను. ఆమె చెక్ చేసి, టెస్టులన్నీ ముగిసాక ప్రారంభ దశలో ఉన్న కాన్సరు అని తేల్చింది."

"కేన్సరా ? ." శ్రోతలందరూ ఒక్కసారిగా ఉలిక్కిపడ్డారు.

"అవును... ఆపరేషను చేస్తే తప్పకుండా బ్రతుకుతుందన్నారు. కానీ ఆపరేషనుకి ఆరు వేల రూపాయలు అవసరం "

ఆరు వేలే !! అందరి చేతులు గుండెలమీదకి వెళ్ళటం ఆయన దృష్టిని దాటిపోలేదు

"అవును... ప్రాణంకన్నా ఆరు వేలు ముఖ్యం కాదు కదా. . ముఖ పరిచయం ఉన్న ప్రతి వ్యక్తిని అప్పు అడిగాను. అందరూ మొండి చెయ్యే చూపించారు. అయితే అలా మొండిచెయ్యి చూపించిన వ్యక్తులే ఒక ఉచిత సలహా మాత్రం ఇచ్చేరు అదేమిటంటే "పెద్ద ఉద్యోగాలు చేస్తున్న ముగ్గురు కొడుకులు ఉండగా మీకేం లోటండీ అప్పుకోసం కాళ్ళు అరిగేటట్టు తిరగటం ఎందుకు ? వాళ్ళని పిలిపించి ఈ సంగతి చెప్పండి వాళ్ళమ్మని వాళ్ళే రక్షించుకుంటారు .." అని. అందుకే అందర్నీ ఒక్కసారి రమ్మని రాసాను ఈ విషయం మీ అమ్మకు మాత్రం తెలియదు."

ఈ మాటలు వింటూనే కొడుకులు, కోడళ్ళ ముఖాలు కాంతి విహీనమయ్యాయి అల్లుడు తనని ఎక్కడ అడుగుతారోనని. . ఏదో అర్జంటు పని గుర్తుకు వచ్చినవాడిలా తనకి కేటాయించిన గదిలోని వెళ్ళిపోయాడు ఇనుమును ఆకర్షించిన అయస్కాంతంలా అతని వెనకనే వెళ్ళిపోయింది భారతి. ముగ్గురు కొడుకులు, భార్యల ముఖాల్లోనికి చూస్తున్నారు భార్యామణుల కన్నుల్లో భావాలను చకచక చదివి అర్థం చేసుకున్నవారిలా ముగ్గురూ తలలు విదిలించారు

"ఆరు వేలు . అంత డబ్బు మాకు మాత్రం ఎలా వస్తుంది నాన్నా." అన్నాడు హరికృష్ణ. "ఆరు వేలు .. ఒక్కడినే సర్దమనలేదు నేను ఒక్కొక్కరూ రెండేసి వేలు సర్దుబాటు చేస్తే ఆపై ఖర్చులకు నేనేవో పాట్లు పడతాను "

"రెండు వేలు మాత్రం ఎలా వస్తాయి? ఏదో రెండు వందలు మూడు వందలయితే సర్దగలం గానీ " పరంధామయ్యగారిలో ఉప్పెనలా పొంగుకు వస్తున్న కోపాన్ని బలవంతంగా అణచిపెట్టుకుంటూ లేచినిల్చున్నారు

"అడగటం నాదే బుద్ధితక్కువ. ఇవ్వాలంటే ఏ లోనో తీసి ఇవ్వలేరా ?"

రమణరావు చప్పునఅన్నాడు 'ఎన్ని విధాల తియ్యాల్లో అన్ని లోన్లు తీసేగా సెకండ్‌హాండ్ స్కూటరు నేను కొన్నది.'

"క్రిందటి నెలలోనే రెండు వేలు లోను తీసి ఉమకి గాజులు చేయించాను." అన్నాడు సుందరం.

"మా ఆఫీసులో లోన్లు దొరకటం కష్టం నాన్నా .. " అన్నాడు హరికృష్ణ తన తప్పేమి లేదన్నట్టు ఆయన మరేమి మాట్లాడలేదు. వాళ్ళ ఎదుట ఇంకాసేపు ఉంటే తనని తాను నిగ్రహించుకోలేక, ఆవేశంలో ఏ మాటలు నోట జారతాయోనని భయపడి . ఉత్తరీయం భుజంమీద వేసుకు బయటకు వెళ్ళిపోయారు.

ఆ రోజంతా ఆయన ఎక్కడెక్కడో తిరుగుతునే ఉన్నారు మధ్యాహ్నం ఇంట్లో భోంచేయలేదు రాత్రి భారతి వచ్చి బ్రతిమాలితే పాలు మాత్రం తీసుకున్నారు అయితే కోడళ్ళు ముగ్గురు చెవులు కొరుక్కోవటం మధ్య గదిలో కూర్చొని ఏవో కాగితాలు చూసుకుంటున్న ఆయన చెవికి సోకుతునే ఉంది.

"ముసలాయనకి బాగా కోపం వచ్చినట్టుంది వస్తేరానీ పిల్లలని చదివించి వృద్ధిలోకి తేవటం కూడ ఒక ఉపకారంలాగే కబుర్లు చెప్తున్నాడు

"శిలాయుగ" చికిత్స

మానసిక రోగుల చికిత్స కోసం పశ్చిమ జర్మనీలో ఒక క్రొత్త విధానాన్ని రూపొందించారు. ఈ విధానంలో రోగులు శిలా యుగం నాటి పనిముట్లతో పనిచేయవల్సి వుంటుంది. ఈ పనిముట్లలో రాళ్ళు ఎముకలు కూడా వున్నాయి. దీని కోసం ఫ్రాంకు ఫర్టు నగరంలో శిలాయుగపు వర్క్‌షాపుని ప్రారంభించారు. ఈ విధంగా రోగిని శిలాయుగానికి తీసుకెళ్ళడం వలన ప్రాచీన, ఆధునిక వ్యవస్థలకు తాను వారధినని గుర్తించేటట్లు చేస్తారు. అందువలన అతనిలోని 'అహం' తొలగి మామూలు మనిషికావడానికి అవకాశం ఏర్పడుతుంది. ఈ పనిముట్లతో పని చేయడం వలన అతనిలో నిర్మాణాత్మకమైన మార్పులు వచ్చి అనిశ్చిత పరిస్థితి తొలగి యితరులతో సంబంధాలను పెంచుకొంటాడు.

డాక్టర్ సలహాలు

డాక్టర్ కె. వెంకటేశ్వరరావు

కె. ఎస్. ఆర్ - మహబూబ్‌నగర్

నా వయస్సు 18 సం॥లు. నాకు చిన్నప్పటి నుండి కడుపులో నెప్పి వున్నది. డాక్టరుకి చూపించి మందులు వాడాను కాని ఏమీ తగ్గలేదు. ఇంకా ఎక్కువవుతున్నట్లున్నది. రాత్రి ప్రక్కకు తిరిగి పడుకున్నట్లయితే నెప్పి ప్రారంభమవుతుంది. కడుపులో ఎప్పుడూ గుర్...గుర్ మనే చప్పుడు వస్తుంది. కొద్ది సమయము కూర్చొని లేస్తే శరీరము తిరిగినట్లయి కళ్ళు కనిపించటంలేదు దీనికి నేనేమి చెయ్యాలి ?

★ బేరియం మీల్ సీరీస్ (ఎక్స్‌రేలు) చూసి కాని రోగ నిర్ధారణ చేయటం కుదరదు. అల్సరేటివ్ కొలైటిస్ అనే రోగం ఉన్నదీ లేనిదీ పై పరీక్షవల్ల తెలుస్తుంది. రోగ నిర్ధారణ ననుసరించి చికిత్సా విధానాన్ని నిర్ణయించాలి.

ఇకపోతే మీరు వ్రాసిన రెండవ లక్షణానికి బలహీనత మాత్రమే కారణం. దీనిని పాస్చ్యురల్ హైపొటెన్షన్ అని అంటారు. ఇనుపధాతువులు గల మాత్రలు వాడటం, పుష్టిగల ఆహారాన్ని తీసుకోవటంవల్ల ఈ లక్షణం నయమవుతుంది.

ఎల్. జి యస్ - విజయవాడ

నా వయస్సు 19 సం॥లు. 5 నెలల క్రితం కళ్ళ క్రింద వుబ్బినట్లు వచ్చినది. ఇప్పటికీ ఆ వుబ్బు అలాగే వున్నది. ప్రొద్దున్నే నిద్రలేచేవరికి కనురెప్పలు వాచి వుంటాయి. క్రమముగా సాయంత్రానికి తగ్గుతున్నాయి. కనురెప్పల వెంట్రుకలు వూడుతున్నాయి. డాక్టరుకి చూపిస్తే రక్తం తక్కువగా వున్నదని ఫెరోకార్బియం సిరప్ వాడమన్నారు. అది వాడినపుడు కొంచెము తగ్గినా మరలా అదే విధముగా వున్నది. వూడిన కనురెప్ప వెంట్రుకలు మరలా వస్తాయా ?

★ రక్త పరిశోధన (హీమోగ్లోబిన్, టి. సి. + డి. సి., యూరియా) మూత్ర పరిశోధన చేయించుకోవటం అవసరం.

మూత్ర పరిశోధనలో అల్బుమిన్ ఉన్నట్లు తేలితే నెఫ్రైటిస్‌కిగాను చికిత్స పొందవలసి ఉంటుంది.

టి. ఎస్. డి. - తాడిపత్రి

నా వయస్సు 21 సం.లు. నాకు వివాహమయి 6 సంవత్సరములు అయినది. ఇంతవరకూ నాకు పిల్లలు కలుగలేదు. నాకు బహిష్టు సమయములో విపరీతముగానూ, మిగతా రోజులలో కొంచముగాను పొత్తికడుపు నెప్పి వస్తోంది. ఈ పొత్తికడుపు నెప్పికి పిల్లలు పుట్టకపోవటానికి ఏమైనా సంబంధము వున్నదా ?

★ బహిష్టు సమయంలో వచ్చే కడుపు నెప్పికి గర్భం రాకపోవటానికి సంబంధం లేదని చెప్పవలసి ఉంది. కానీ మామూలు రోజులలో కూడా పొత్తికడుపు నెప్పి రావటం అసహజమే. మీరు నిపుణులైన లేడీ డాక్టర్లచేత పరీక్షించేసుకొని తగిన చికిత్స పొందవలసి ఉంటుంది. ముందుగా మీవారిని సెమెన్ అనాలిసిస్ చేయించుకోమనండి.

బి. ఆర్ - భిలాయ్

'మయోకార్డియల్ ఇన్‌ఫ్రాక్షన్' ఇతర ఏ కాంప్లికేషన్లూ అంటే మధుమేహం, బ్లడ్ ప్రెషర్, గుండె జబ్బులు, పెన్సిలిన్ రియాక్షన్ లేకుండా అయ్యే అవకాశం వుందా ?

★ ఒక మధుమేహం, బ్లడ్ ప్రెషర్, అతి స్థూల్యం మొదలయిన కారణాల వల్ల మాత్రమే మయోకార్డియల్ ఇన్‌ఫార్‌క్షన్ వస్తుందనేది ఎక్కడాలేదు. ఈ లక్షణాలు ఉన్నవారికి మామూలు వారికన్నా ఈ రోగం వచ్చే అవకాశం మాత్రం ఎక్కువ అని చెప్పవలసి ఉంది.

పై లక్షణాలు లేనివారికి కూడా ఈ రోగం వస్తూ ఉన్నది.

పెన్సిలిన్ రియాక్షన్‌కీ మయోకార్డియల్ ఇన్‌ఫ్రాక్షన్‌కీ సంబంధం లేదు.

మనం తెచ్చిన కట్నం డబ్బంతా ఏం చేసాడు? ఉండే ఉంటుంది. ఈ విధంగా మనదగ్గర రాబట్టాలని చూస్తున్నాడు'' ఇక ఆ మాటలన్నీ వినలేక ఆయన లేచి బయట వరండాలోనికి వెళ్ళిపోయారు.

* * *

రోజూలాగే ఆ రోజు తెల్లవారింది. కాస్త ఆలస్యంగా లేచిన కోడళ్ళు, ఇంట్లో అత్తగారు మామగారు కనిపించకపోవటంతో హడావిడిగా పరుగెత్తి భర్తలను లేపారు. అల్లుడుగారితోసహా అందరూ మధ్య గదిలోనికి చేరారు. కాగితం లాంటిది ఏదైనా ఉందేమోనని పెద్దకొడుకు చుట్టూ చూస్తూ తల్లి మంచంమీద తలగడ ఎత్తాడు. అతని ఊహ పొల్లుపోలేదు. కాగితం మడత, తాళాలగుత్తి ఉన్నాయి. కాగితం మడత విప్పి చదవటం మొదలుపెట్టాడు. అతని చుట్టూ తక్కిన తలలు చేరాయి. ఆ ఉత్తరంలో ఇలా ఉంది :

చి॥ పిల్లలకి నా ఆశీస్సులు,

ఎన్నాళ్ళనుంచో తీర్థయాత్రలు చెయ్యాలనే కోరిక మీ అమ్మకి ఉండేది. మనిషి సుఖంగా ఉన్నప్పుడు భగవంతుడ్ని విస్మరించినట్టే...మనసుకి

స్వార్థమా కళ్లు తెరచి చూడు

బలంగా తగిలిన గాయాన్ని మాన్చుకొని భగవత్సన్నిధిలో తిరిగి మనశ్శాంతిని పొందాలని నేనూ మీ అమ్మ అప్పటికప్పుడు ఈ నిర్ణయానికి వచ్చాము. అయితే మాలో ఈ ఆలోచన కలిగి ఇంత త్వరగా ఈ ప్రాప్తం కలగటానికి కారకులు మీరేకాబట్టి ఆ పుణ్యమంతా మీదే. మీ అమ్మకి ఇప్పుడు కొంచం బాగుంది. కానీ ఆపరేషను జరగందే ఆమె బ్రతకదు. మీ ఉద్యోగాలు రావటంకోసం అప్పటికప్పుడు అప్పు పుట్టకపోతే బెంగ పెట్టుకుంది కానీ... ఈనాడు తన ప్రాణం నిలవటం కోసం ఆరు వేలు అప్పు దొరకలేదంటే ఆమె కించిత్ కూడ బాధపడలేదు.

''పోనీలెండి... ఎన్నాళ్ళున్నా... ఏదో ఒకరోజు ఈ తనువు విడిచిపెట్టవలసిందే కదా ! ఇంక నాకేం లోటు. ఏం కొరత. పిల్లలంతా ఎవరిమట్టుకు వారు సుఖంగా ఉన్నారు. ఏదో మీ చేతుల్లో నా జీవితం వెళ్లబెట్టుకోవాలన్నదే నా ఆశ'' అంది. కానీ... రమణా... నాకు... నాకు... మీ అమ్మ కావాలి. ఆవిడ తోడు లేనినాడు నేనుకూడ జీవించలేను. మన దేశంలో ఉన్న ఎన్నో ధర్మాసుపత్రులు... ఉత్తి ధర్మానికి వైద్యం చెయ్యనక్కర్లే, కన్నకొడుకులున్నా ఆపదలో ఆదుకుంటారన్నది పొరపాటు. వారి దగ్గర్నుంచి ఆదరాభిమానాలు ఆశించటం వ్యర్థమని కొత్తగా తెలుసుకున్నాను. మీ అమ్మ ఆరోగ్యం... ఆ భగవంతుని చేతుల్లోనే పెడతాను. ఆయనే ఏదో ఒక విధంగా సహాయపడగలడన్న ఆత్మవిశ్వాసంతో బయలుదేరి వెళ్తున్నాము మీ ప్రయాణాలు కూడా ఈ సాయంత్రమే కదా ! మీరంతా వెళ్ళిపోతుంటే మీ అమ్మ భరించలేదు. అందుకే మేమే ముందుగా బయలుదేరి వెళ్తున్నాము. మీతో చెప్పినందువల్ల పెద్ద ప్రయోజనం ఏమీ లేదుకనుక చెప్పకుండానే వెళ్తున్నాము. అన్ని గదులకు తాళాలువేసి, పక్కింటి రంగనాథంగారికి తాళాలివ్వవలసింది చి॥ మనుమలకి, మనుమరాళ్ళకి, కోడళ్ళకి, భారతికి, భాస్కరంకి అందరికీ ప్రేమతో ఆశీర్వదిస్తూ ఈ లేఖ ముగిస్తున్నాను. మళ్ళీ మీ అమ్మ మునుపటిలా తిరిగి ... మీ అందరికీ వండి వార్చే శక్తి కలిగిన నాడు ... మళ్ళీ మీ అందరూ రావాలని కోరుకుంటున్నాము.

ఇట్లు

సదా మీ క్షేమం కోరే

మీ నాన్న పరంధామయ్య. ★